

KARTOGRAFIJA U TURIZMU

dr JASMINA
ĐORĐEVIĆ, vanredni
profesor

KAKO JE NASTALA KARTOGRAFIJA

- Čovek je znao crtati pre nego pisati
- Čovek je znao crtati pre nego govoriti

KAKO JE NASTALA KARTOGRAFIJA

- Kartografija se prvi put spominje kao naučna disciplina 1839. godine (istoričar geografije M.F. Desantarem)
- Kartografija je do XIX veka bila isključivo u geografiji, a već od XV veka matematička kartografija ima temelje u geodeziji, kao primenjene matematičke discipline

KAKO JE NASTALA KARTOGRAFIJA

- Kartografija se od geografije i geodezije razlikuje po objektu istraživanja.
- Objek istraživanja geografije - izgled, sadržaj i značenje pojedinih delova površine Zemlje
- Objek istraživanja geodezije - premer Zemlje

PREDMET I ZADATAK KARTOGRAFIJE

- ⌘ Kartografija je nauka o geografskoj karti
- ⌘ Kao nauka ima za zadatak izradu raznih vrsta geografskih karata i kartografskih modela kao što su glob i razne reljefne karte
- ⌘ Danas je zadatak kartografije obiman i složeniji te je postala nauka za sebe tj. Pretvaranje prostorne stvarnosti u grafički prikaz u ravni ili listu papira

DEFINICIJA KARTOGRAFIJE

- Kartografija je delatnost koja se bavi prikupljanjem, obradom, pohranjivanjem i upotrebom prostornih informacija, te posebno njihovom vizualizacijom kartografskim prikazom (Hake 1994.)

PODELA KARTOGRAFIJE

- TOPOGRAFSKA
KARTOGRAFIJA
- TEMATSKA
KARTOGRAFIJA

GEOGRAFSKA KARTA

- ⌘ Reč KARTA potiče od latinske reči "charta" i prvobitana značenja: pismo, izveštaj, povelja
- ⌘ Od XIV veka ima današnje značenje
- ⌘ Mapa - Slovačka, Češka, V. Britanija i SAD
- ⌘ Geografska karta i kada nije u službi geografije

GEOGRAFSKA KARTA

- ⌘ Pogrešna definicija: Geografska karta je smanjena slika Zemljine površine ili nekog drugog dela, prikazanog naravno površini.
- ⌘ Da bi smo došli do egzaktnije definicije potrebno je da definišemo svojstva geografske karte.

SVOJSTVA GEOGRAFSKE KARTE

1. Kartografski znaci (topografski znaci)
2. Razmer karte
3. Kartografske projekcije
4. Karta je uvek generalisana slika Zemljine površine
5. Karta može pored vidljivih elemenata da sadrži neke elemente kao što su klimatski elementi, geologija itd.
6. Naziv karte

DEFINICIJA KARTE

Geografska karta je specifičnim znacima nacrtana, umanjena, generalisana i po određenom matematičkom zakonu na ravni (najčešće papiru) konstruisana slika cele zemljine površine ili nekog njenog dela, koja ukazuje na geografski razmeštaj i uzajamne odnose određenih prirodnih i društvenih objekata, pojava i činjenica.

ULOGA I ZNAČAJ KARTE

- ⌘ Najpogodnije pomoćno sredstvo za izlaganje rezultata proučavanja i objašnjavanja mnogih prirodnih i društvenih pojava i odnosa
- ⌘ Najpogodnije sredstvo za propagandu u turizmu (GPS)
- ⌘ Autokarta (GPS)
- ⌘ Planovi većih mesta (GPS)
- ⌘ Vojska, planinari, moreplovci, aviosaobraćaj.....

VRSTE KARATA

Karte se mogu podeliti prema:

- ⌘ Veličini zahvaćene teritorije,
- ⌘ Prema prikazanoj geografskoj sredini,
- ⌘ Prema razmeri,
- ⌘ Sadržaju ili nameni,
- ⌘ Vrstama kartografskih projekcija,
- ⌘ Istorijskim epohama,
- ⌘ Načinu korišćenja,
- ⌘ Bojama itd.

PREMA VELIČINI KARTIRANE TERITORIJE

- ⌘ Karte sveta,
- ⌘ Karte Zemljinih polulopti,
- ⌘ Karte okeana, mora i jezera,
- ⌘ Karte kontinenata,
- ⌘ Karte dlova kontinenata,
- ⌘ Karte pojedinih država,
- ⌘ Karte pojedinih delova država itd.

PREMA GEOGRAFSKOJ SREDINI

⌘ KARTE KOPNA

⌘ KARTE MORA

Karte kopna

Prema razmeri:

- ⌘ Karte krupne razmere (krupnije od 1:200 000)
- ⌘ Karte srednje razmere (od 1:200 000 do 1:1 000 000)
- ⌘ Karte sitne razmere (sitnije od 1:1 000 000)

KRUPNORAZMERNE KARTE

- ⌘ PLANOVI (naselja, privrednih objekata, atara, parcela - od 1:100 do 1:10 000)
- ⌘ Topografske karte (od 1:10 000 do 1:200 000 - kabinetska, terenska proučavanja, za kretanje po terenu itd.)

PREMA SADRŽAJU

- ⌘ Opšte (vidljivi elementi - hidrografija, reljef, naselja, saobraćajnice, granice itd.)
 - ⌘ Detaljne opšte geografske karte
 - ⌘ Pregledne opšte geografske karte
- ⌘ Specijalne (pored opštih elemenata istaknut je sa detaljima neki poseban element)
 - ⌘ Fizičko-geografske
 - ⌘ Socijalno-ekonomske
 - ⌘ tehničke

PREMA NAMENI

- ⌘ Školske ili nastavne,
- ⌘ Vojne,
- ⌘ Saobraćajne,
- ⌘ Informativne (turizam)

KARTE MORA

- ⌘ Okeanografske karte - XIX vek (izobatske ili batimetrijske, biološke, privredne karte karte).
- ⌘ Nautičke karte - stari vek (po sećanju)
 - ⌘ Planovi
 - ⌘ Obalske karte
 - ⌘ Kursne karte
 - ⌘ Generalne (pregledne) karte

ELEMENTI GEOGRAFSKE KARTE

- ⌘ Matematički elementi karte
 - ⌘ Razmer karte,
 - ⌘ Projekcija karte
 - ⌘ Geodetske tačke
 - ⌘ Okvir karte
- ⌘ Geografski elementi karte (tematika sadržine karte)
- ⌘ Dopunski elementi karte (naziv karte, legenda, podatak o razmeri itd.)

RAZMER KARTE

- ⌘ Rastojanje između tačaka na karti prema ortogonalnim projekcijama odgovarajućih rastojanja u prirodi:
 - ⌘ Na sitnorazmernim veća deformacija - manja tačnost
- ⌘ Označavanje razmere na karti može biti:
 - ⌘ Brojnim izrazom
 - ⌘ Grafički - razmernik
 - ⌘ U vidu objašnjenja

BROJNA RAZMERA

- ⌘ 1 : 100 000 ili $1/100\ 000$
- ⌘ U oba slučaja broj 1 označava jedinicu mere kojom se meri dužina karti, a broj 100 000 označava da toj jedinici mere za dužinu na karti odgovara 100 000 takvih jedinica u prirodi

GRAFIČKA RAZMERA - RAZMERNIK

- ⌘ Razmera karte označena je na karti u vidu grafičke konstrukcije
 - ⌘ Izbegnuta potreba preračunavanja rastojanja
- ⌘ Postoje dve vrste razmernika:
 - ⌘ Linijski
 - ⌘ Transverzalni